

Ládika - jegyajándék

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	11102
Készítés ideje:	16. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Németalföld
Anyag:	bőr; sárgaréz veretekkel
Technika:	aranyozott; festett; metszett
Méret:	magasság: 11 cm szélesség: 26 cm mélység: 14,5 cm

A minden bizonnyal jegyajándékként szolgáló négyszögletes ládika felületét metszett bőr borítja. A bőrbe metszett díszítés alapja aranyozott, az ornamentika és a figurák festettek.

A ládika teteje négy mezőre osztott: a felső kettőn kerek medalionba komponálva szarvast üldöző vadászkutyák, illetve kardot tartó lovas látható. A baloldali alsó képmező egy viola da gambán játszó ifjút és egy táncoló párt ábrázol kerti környezetben, míg a jobboldalin egymáshoz bújó ifjú pár ül a terített asztalnál egy szökökút mellett. Egy legény újabb tállal lép az asztalhoz, egy másik síp- vagy fuvolaszóval vidítja az étkezőket. Az asztalnál ülő pár ábrázolásához Hans Sebald Beham (1500–1550) nürnbergi rézmetsző egyik kompozíciója szolgált előképpül: a tékozló fiú történetét bemutató, 1540-ben készült metszetsorozat azon lapjának középrésze, amelyik a tékozló fiú mulatozását ábrázolta a bordélyban (ld. [itt](#)). Az előképválasztás arról tanúskodik, hogy a kompozíció az érzéki gyönyör megjelenítésére alkalmas képi toposszá vált.

A láda homloklapján a zárpajzstól balra egy ifjú, jobbra egy hölgy álló alakja látható. A két rövidebb oldalon egy-egy kerek medalionokba foglalt antik férfiportré, a hátoldalon ugyancsak kerek mezőben két állatalak látható.

A fedél peremének bal és előoldalán flamand/középholland nyelvű, a jegyespár nevét (Jan Galle és Claele Rogier) tartalmazó felirat: SINOER IAN GAL/LE EN CLAELE ROEGIERS MOEDE).

A láda datálását az 1540-es évszámú metszettelőképen túl a láda előoldalán látható nőalak viseletének olyan jellegzetességei segítik, mint a szoknya elejének hasítéka, amely a 16. század közepe felé tűnt fel Európában, a spanyol divat hatására.

Ehhez hasonló, metszett bőrrel bevont, a jegyespár képmásaival és udvarlási jelenetekkel díszített ládikák nagy számban maradtak fenn a 14-15. századi Franciaországból és Flandriából (ld. pl. [itt](#) és [itt](#)).

Az Iparművészeti Múzeum 1893-ban a magyar származású Spitzer Frigyes (Sámuel) (1814-1890) hagyatékának párizsi árverésén vásárolta meg a ládikát, néhány további, metszett bőrrel bevont tárggyal együtt. Radisics Jenő egykorú írása szerint a tárgyak "a szépen fejlődő hazai metszett bőrpar szempontjából" vásároltattak, hogy "legyen módjában tanulmányozni, mily formában domborították, vésték és festették annak idején a bőrt, amely a középkorban, a XVII. és a XVIII. században oly fontos ágát képezte a művészeti iparnak, s még ma sincs annyira méltatva, mint amennyire megérdemelné."

A ládika korábban szerepelt az 1889-es párizsi világiállításon is, mint flamand vagy német munka. Ld.: Alfred Darcel: *Exposition universelle internationale de 1889 a Paris. Exposition rétrospective de l'Art français au Trocadero*. Paris 1889, p. 204., Nr. 1262.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 40. (Nagy Györgyi)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 140. (Maros Szilvia)

- Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 35. kép
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 122.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 80.
- Radisics Jenő: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum 1893. évi szerzeményei. Művészi Ipar*, 9. (1894). 1894. - 103-108:108.

